

ДИСТАНЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ

В. Й. Кульчицький

*Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України*

У статті проаналізовано важливість використання дистанційних освітніх технологій у практично-орієнтованій підготовці майбутніх медичних фахівців. З'ясовано, що підготовка медичних кадрів за сучасних умов реформування охорони здоров'я в Україні повинна бути спрямована на задоволення потреби у кваліфікованих та досвідчених медичних фахівцях.

REMOTE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN PRACTICAL-ORIENTED TRAINING OF FUTURE MEDICAL SPECIALISTS

V. Yo. Kulchytskyi

I. Horbachevsky Ternopil National Medical University

The article analyzes the importance of using distance learning technologies in practical-oriented training of future medical professionals. It was found that the training of medical personnel in the current conditions of health care reform in Ukraine should be aimed at meeting the need for qualified and experienced medical professionals.

Вступ. Практично-орієнтована підготовка висококваліфікованих медичних фахівців у закладах вищої освіти вимагає застосування нових педагогічних підходів, які допомагають вирішувати науково-методологічні питання їх підготовки. Характерною ознакою розвитку вищої освіти в Україні є необхідність її адаптації до динамічних змін у глобалізованому світі. Сучасну освіту неможливо уявити без комп'ютерів та Інтернету, їх використовує більшість освітян і студентів. У зв'язку з цим, значного поширення набули технології дистанційного навчання.

На сьогодні дистанційне навчання здійснюють за допомогою різних інформаційних ресурсів Інтернету (текстові документи, мультимедіа, аудіо- та відеоконференції тощо), завдяки яким стали можливими нові форми педагогічної діяльності: дистанційні лабораторні роботи і практикуми, віртуальні екскурсії, комп'ютерне листування викладачів та студентів і т. ін.

Актуальність дослідження полягає в тому, що дистанційна освіта є однією з форм системи безперервної освіти, яка покликана реалізувати права молоді

людини на освіту та здобуття інформації. Зрештою, створювана система дистанційної освіти спрямована на розширення освітнього середовища в Україні.

Основна частина. Одним із пріоритетів реформування охорони здоров'я в Україні є вдосконалення вищої медичної освіти і підвищення практично-орієнтованої підготовки медичних кадрів. Необхідно значно посилити практичну підготовку майбутніх медичних фахівців при збереженні високого рівня теоретичних знань [1].

Саме тому професійна підготовка майбутніх фахівців медичної галузі – це цілісний процес засвоєння та закріплення фундаментальних і фахових знань, умінь, навичок, розвиток професійної компетентності, що робить особистість конкурентоспроможною на ринку праці, дає можливість самостійно організувати і вдосконалювати роботу в галузі медицини, володіти гуманістичними та моральними рисами, відповідально ставитися до своєї справи [2].

Важливу роль саме у практично-орієнтованій підготовці майбутніх медичних фахівців відіграють дистанційні освітні технології. Це низка освітніх

технологій, реалізованих із застосуванням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій у взаємодії між викладачем та студентом, що здійснюється опосередковано (з відривом).

Основа освітнього процесу з використанням дистанційних технологій полягає у цілеспрямованій самостійній роботі студента-медика. Процес отримання знання може здійснюватись у будь-який зручний для майбутнього медичного фахівця час, в індивідуальному темпі та незалежно від місця його перебування. Мета впровадження дистанційних освітніх технологій у систему освіти полягає в забезпеченні доступності якісної освіти.

Таким чином, дистанційні технології – це інструмент для реалізації основних принципів особистісно-орієнтованого підходу до навчання. На даний час дистанційні технології активно застосовують у різних напрямках професійної освіти [3].

Залежно від мети освітнього процесу виділяють такі види дистанційних освітніх технологій.

Комплексні кейс-технології. Дана група дистанційних освітніх технологій основана на самостійному вивченні мультимедійних та друкованих навчально-методичних матеріалів, представлених у формі кейса, які включають лекції, семінари, тренінги тощо. Кожен кейс є завершеним програмно-методичним комплексом, в якому всі матеріали взаємопов'язані між собою та утворюють єдине ціле.

Комп'ютерні мережеві технології. Ця група дистанційних освітніх технологій характеризується використанням різноманітних комп'ютерних навчальних програм, електронних підручників та електронної методичної літератури. Представлені матеріали перебувають у відкритому доступі до мережі «Інтернет» або локальної мережі закладу вищої освіти.

Дистанційні технології, що використовують телевізійні мережі та супутникові канали передачі даних. В основу даної технології покладено принцип розподілу дисципліни на змістові розділи, кожен з яких є закінченим блоком, за підсумками вивчення якого студент проходить проміжний контроль якості своїх знань. За результатами вивчення дисципліни проводять підсумковий електронний тест [4].

Дистанційні освітні технології передбачають здійснення таких видів моніторингу засвоєних знань, як:

- лекційне тестування (за підсумками прослуханих лекцій у конкретному змістовому розділі);
- індивідуальний комп'ютерний тренінг (ІКТ), є комплексом тестових завдань з різних змістових

розділів дисципліни, а також невеликих практичних завдань;

- тестування, що передбачає проходження електронного тесту за підсумками пройденого змістового розділу;
- письмовий іспит та екзаменаційне тестування за результатами вивчення дисципліни [4].

Позитивними сторонами застосування дистанційних освітніх технологій є:

- можливість навчання в індивідуальному темпі (самостійне визначення часу та швидкості вивчення дисциплін);
 - гнучкість і свобода (дозволяють студентам сформувати індивідуальну програму, наповнену дисциплінами, які, на думку майбутнього медичного фахівця, найбільш важливі для вивчення);
 - доступність (можливість навчатися незалежно від часу та місця перебування);
 - мобільність (процес взаємодії з педагогом проводять за потреби і з конкретного питання);
 - технологічність (використання в освітньому процесі сучасних та актуальних технологій);
 - соціальна рівноправність (надання рівних можливостей здобуття освіти незалежно від статі, віку, національності, місця проживання, стану здоров'я тощо);
 - творчість (комфортні умови для творчого самовираження кожного студента);
 - об'єктивність (різноманітні форми контролю дають можливість оцінити знання студента з різних сторін, їх кількість дозволяє здійснювати проміжну атестацію в автоматичному режимі, без участі викладача).
- Необхідно відзначити, що, крім переваг, дистанційні освітні технології мають і свої недоліки, а саме:
- основою навчання є самостійне засвоєння знань (не всі студенти мають навички самоосвіти, що потребує додаткового контролю з боку освітнього закладу);
 - невміння правильно організувати свою навчальну роботу, розподілити навчальний час та матеріал, який вивчають;
 - необхідність перевірки знань найчастіше в очному режимі;
 - дороге обладнання для організації дистанційного навчання (ПК, ноутбук, вихід в Інтернет і т. д.), яке не всі собі можуть дозволити придбати [5].

Разом із тим, практично-орієнтована підготовка майбутніх медичних фахівців, із використанням дис-

танційних освітніх технологій, передбачає наявність у студентів необхідних знань, умінь, навичок, професійно важливих рис, які достатні для виконання посадових обов'язків, потрібних для професійного зростання, зміни профілю роботи, а також інноваційної діяльності, розвиток особистісних рис: організованості, відповідальності, гуманізму, емпатійності, ініціативності та ін.

Висновки. На сьогодні використання дистанційних освітніх технологій у навчальному процесі вищої школи є актуальним та має важливе практичне

значення у зв'язку з необхідністю ефективного виконання різноманітних завдань на основі існуючих знань, умінь, навичок, особистісних і професійних рис майбутніх медичних фахівців та їх можливістю навчатися протягом життя.

Таким чином, підготовка медичних кадрів за сучасних умов реформування охорони здоров'я в Україні повинна бути спрямована на задоволення потреби у кваліфікованих та досвідчених медичних фахівцях відповідно до розвитку медичної науки і технології.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Руденко Г. М. Практично-орієнтована підготовка медичних кадрів у сучасних умовах реформи системи охорони здоров'я України / Г. М. Руденко // Підготовка медичних кадрів у сучасних умовах реформи системи охорони здоров'я України : тези доп. навч.-метод. конф. (Вінниця, 15 лют. 2017 р.). – Вінниця, 2017. – С. 170–171.
2. Іщук В. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців медичної галузі на основі компетентнісного підходу / В. В. Іщук // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. – 2017. – № 5 (1). – С. 74–85.
3. Ващенко В. Ю. Дистанційна форма навчання. Історія. Проблеми. Перспективи розвитку [Електронний ресурс] / В. Ю. Ващенко, В. О. Скларов, К. О. Козяков // Вісн. Східноукр. нац. ун-ту імені Володимира Даля. – 2009. – № 6. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/vsunud/2009-6E/09vvuppr.htm> (дата звернення: 14.03.2022 р.).
4. Слюсаренко Н. Основні підходи до класифікації моделей дистанційного навчання / Н. Слюсаренко, О. Кохановська // Обрій. – 2012. – № 1. – С. 16–19.
5. Бодненко Д. М. Організаційно-педагогічні проблеми дистанційного навчання / Д. М. Бодненко // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. пр. – 2006. – Вип. 30. – С. 103–106.

Отримано 31.03.22